

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy	3
1.2. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	3
1.3. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały	3
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne	5
2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych	6
2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami	7
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	7
4. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	7
5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji Studium	8
5.1. Stan zasobów środowiska	8
5.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji	15
5.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru objętego zmianami planu	16
5.4. Obszary problemowe	16
5.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji m.p.z.p.	17
6. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem	17
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	17
7.1. Formy ochrony prawnej	17
7.1.1. Lasy ochronne	17
7.1.2. Zasoby wodne	18
7.1.3. Flora i fauna	18
7.1.4. Walory krajobrazowe	19
7.1.5. Klimat akustyczny	20
7.1.6. Grunty rolne i leśne	20
7.1.7. Kopaliny	20
7.1.8. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną	20
8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu	21
9. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i	

negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	24
9.1. Oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane na środowisko rozwiązań zmiany planu.....	24
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	24
11. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w Studium	25
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	25

1. Wprowadzenie

1.1. *Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy*

Prognoza oddziaływania na środowisko to opracowanie wykonywane w celu określenia wpływu na środowisko projektowanego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj sposobu zagospodarowania terenu.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. *Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy*

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi wzbogaconymi o wizję terenową.

W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko.

Na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiałyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

1.3. *Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały*

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Gminy Poraj z siedzibą przy ul. Jasnej 21 w Poraju.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
- [1.2.2] Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z późn. zm.);
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009, Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.);

- [1.2.4] Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. 2011, Nr 163, poz.981);
- [1.2.5] Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2012, Nr 0, poz. 145);
- [1.2.6] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397);
- [1.2.7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2008 Nr 47 poz. 281);
- [1.2.8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2008 Nr 47 poz. 281);
- [1.2.9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 roku w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010, Nr 16, poz. 87);
- [1.2.10] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826)
- [1.2.11] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).
- [1.2.12] Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U 2003, Nr 7, poz. 78, z późn. zm.);
- [1.2.13] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206);
- [1.2.14] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.);
- [1.2.15] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U.2011 Nr 12, poz. 59);
- [1.2.16] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.);
- [1.2.17] Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 106, poz. 1002);

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt.

Rozporządzeniem wykonawczym, konkretyzującym cele, zadania i zakres prognoz oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008r (Dz. U. Nr 199 poz. 1227).

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się na następujących materiałach:

1. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gminy Poraj, Domańska Joanna, Łaziska Górne, luty 2004 r.;
2. Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Poraj 2011 r.;
3. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Poraj 2011 r.;
4. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, Zarzycka – Hajdukiewicz J., Ruda Śląska, październik 2005 r.;
5. Oficjalna strona Urzędu Gminy Poraj: www.ugporaj.pl;
6. Geografia fizyczna – J. Kondracki, Warszawa 2001 r.;
7. Matuszkiewicz W., Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, PWN, Warszawa, 2008 r.;
8. Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;
9. Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Częstochowa, w skali 1:50 000;
10. Mapa hydrogeologiczna Polski, Ark. Częstochowa, w skali 1:200 000;
11. Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000;
12. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, w/g podziału A. S. Kleczkowskiego, Kraków 1990 r.,
13. Mapa hydrograficzna ark. Częstochowa, w skali 1:50 000;
14. Mapa hydrograficzna ark. Koziegłowy, w skali 1:50 000;
15. www.katowice.pios.gov.pl.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie antropogeniczne

Projektowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar całej gminy Poraj w jej granicach administracyjnych, tj. powierzchnie około 58,53 km².

Pod względem administracyjnym Gmina Poraj położona jest w północnej części województwa śląskiego, około 15 km na południe od Częstochowy. Wchodzi w skład powiatu myszkowskiego i tworzy ją 8 sołectw: Poraj, Choroń, Gęzyn, Dębowiec, Masłońskie, Żarki Letnisko, Jastrząb i Kuźnica Stara. Od południa graniczy ona z miastem Myszków i Gminą Koziegłowy, od zachodu z Gminą Kamienica Polska, od wschodu z Gminą Żarki a od północy z Gminami Olsztyn i Podzamcze.

Gmina Poraj posiada charakter turystyczno – rolniczy. Użytki rolne stanowią 46%, tereny leśne 40%, zbiorniki wodne i stawy 8,8% w tym zbiornik wodny w Poraju 8,6% obszaru Gminy. Pozostałe grunty (zabudowania, drogi, nieużytki, itp.) stanowią 5,2% powierzchni Gminy.

Pod względem geograficznym Gmina Poraj położona jest w obrębie Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341), a właściwie jej dwóch makroregionów: Wyżyny Krakowsko- Częstochowskiej (341.3) i Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej (341.2) (Kondracki, 2001). W skład wymienionych makroregionów na obszarze opisywanej Gminy wyodrębniono mezoregiony, jednostki fizjograficzne niższego rzędu. Północno-wschodnią część Gminy obejmuje Wyżyna Częstochowska (341.31) należąca do makroregionu Wyżyny Krakowsko- Częstochowskiej. Północną, środkową i południową część Gminy obejmuje Obniżenie Górnej Warty (341.25) a część zachodnią Próg Herbski (321.24). Wymienione mezoregiony należą do makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej.

Gmina Poraj położona jest pomiędzy:

50°36'00" N a 19°18'55" N

oraz

19°10'00" E a 19°18'55" E

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Przedmiotowa prognoza została sporządzona w celu zmiany obowiązującego Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj z dnia 23 sierpnia 2007 r. przyjętego zgodnie z uchwałą Nr 60(VIII)2007 Rady Gminy Poraj.

Zmiana planu oceniana w niniejszej prognozie ma na celu korektę i uszczegółowienie przepisów zawartych w tekście obowiązującego od 2007 r. m.p.z.p. oraz ich dostosowanie do realnych potrzeb inwestycyjnych Gminy zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania gospodarki przestrzennej z uwzględnieniem ustaleń zawartych w aktualnym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj, zatwierdzonym Uchwałą Nr 207(XXXVIII)2010r. Rady Gminy Poraj z dnia 29 stycznia 2010r.

Dla obszaru planu utrzymane zostały również zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego wskazane w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zgodne z zasadą racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, utrzymania równowagi przyrodniczej i ochrony walorów krajobrazowych - ze szczególnym uwzględnieniem doliny rz. Warty oraz zbiornika wodnego w Poraju.

Wskazane w obowiązującym planie przeznaczenia poszczególnych terenów w granicach administracyjnych gminy Poraj nie są przedmiotem zmiany planu i nie podlegają ocenie w niniejszym opracowaniu. Dlatego też nie przedstawiono projektowanych zmian w formie graficznej, gdyż realizacja zamierzeń planistycznych nie wprowadza zmian w rysunku planu.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zgodny z zapisami zawierającymi się w Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000 -2020 (przyjętej uchwałą Nr II/37/6/2005 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 4 lipca 2005r.), Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r.), Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018, Opracowaniem ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Poraj sporządzonym w lutym 2004 r., Prognozą oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj sporządzoną w październiku 2005 r.

Ponadto plan uwzględnia założenia ochrony środowiska gruntowo – wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym i określone w „Krajowym programie oczyszczania ścieków”.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przedstawiona do oceny obejmuje jedynie korekty zapisów tekstu planu i ma na celu umożliwienie planowanych działań inwestycyjnych na terenie gminy a także wzmoczoną ochronę jej walorów krajobrazowych jak również utrzymanie równowagi przyrodniczej (szczególnie w dolinie rzeki Warty wraz ze zbiornikiem Poraj, tj. na terenach oznaczonych symbolem ZZ, gdzie zgodnie ze zmianami planu obowiązywały będą szczególne nakazy i zakazy gospodarowania), nie będzie zatem oddziaływać na stan środowiska przyrodniczego obszaru gminy.

Nie przewiduje się zatem prowadzenia szczegółowego monitoringu skutków realizacji postanowień zmiany planu przedstawionego do oceny.

4. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj nie wprowadzają zmiany w dotychczasowym zagospodarowaniu terenu gminy a jedynie porządkują zapisy planu mające na celu m.in. wdrożenie zasady racjonalnego gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Nie

Ewentualne oddziaływanie związane z realizacją nowowprowadzanych w planie zapisów ograniczone będzie do granic zainwestowania poszczególnych jednostek przestrzennych, których te zmiany będą dotyczyły i nie będzie źródłem oddziaływania transgranicznego.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji Studium

5.1. Stan zasobów środowiska

Poniższy rozdział opracowany został na podstawie informacji zawartych w Opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gminy Poraj (luty 2004 r.) [1] oraz Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Poraj na lata 2011 – 2014 z perspektywą do roku 2018 (2011) [2].

Geologia

Pod względem geologicznym Gmina Poraj należy do Monokliny Śląsko-Krakowskiej. Obszar ten charakteryzuje się monoklinalnie ułożonymi warstwami triasu i jury leżącymi na podłożu paleozoicznym, i zapadającymi pod niewielkim kątem w kierunku północno-wschodnim pod kredowe osady Niecki Nidziańskiej. W kierunku północno-zachodnim Monoklina Śląsko-Krakowska przechodzi w Monoklinę Przedsudecką. Od strony zachodniej za granicę monokliny uważa się wychodnie kulmu w okolicach Toszka. Od południa omawiana struktura obcięta jest dyslokacjami Zapadliska Przedkarpackiego wypełnionego osadami miocenu (Stupnicka, 1989). Głębokie podłoże stanowią osady paleozoiku (syluru, dewonu i permu). Osady te są reprezentowane przez iłowce, piaskowce oraz miejscami porfiry, często są one zaburzone tektonicznie i zmetamorfizowane, a w części stropowej spękałe i uszczelnione.

Na utworach paleozoicznych zalegają niezgodnie utwory mezozoiczne reprezentowane tam przez warstwy triasu i jury. Trias wykształcony jest w pełnym profilu a jego miąższość wynosi około 200 metrów na południu do około 300 metrów na północy Gminy. Najstarsze osady to cienkie pakiety iłowców, piaskowców przykrytych dolomitami. Młodsze (wapień muszlowy) to wapienie i wapienie dolomityczne przykryte dolomitami z wkładkami iłowców. Najmłodsze osady (kajper) reprezentowane są przez iłowce i mułowce z wkładkami piaskowców. Utwory jurajskie, zalegające bezpośrednio na utworach triasowych mają silnie zróżnicowane miąższości. Na północy w rejonie Choronia mają do 450 metrów grubości a na południu, w rejonie Kuźnicy Starej jedynie 50 metrów grubości. Jura górna tworzy wychodnie w rejonie miejscowości Choroń. Utwory górnourajskie reprezentowane są przez wapienie ławicowe, spągu z przewarstwieniami margla.

Najmłodszymi utworami w opisywanym obszarze są osady czwartorzędowe osiągające miąższość do 70 metrów w dolinie Warty.

Osady plejstoceńskie związane są genetycznie ze zlodowaczeniem krakowskim i środkowopolskim, a także interglacją wielką.

Młodszy czwartorzęd stanowią osady holocenu wykształcone głównie w postaci utworów akumulacji eolicznej i wodnej. Piaski akumulacji eolicznej występują w północnej i środkowej części gminy. W północnej części omawianego obszaru na niewielkich fragmentach występują piaski i gliny deluwialne, które powstały w wyniku splukiwania ich ze stoków wzniesień.

Najmłodszymi osadami są piaski rzeczne i namuły teras zalewowych, które powstały w dolinach współcześnie płynących rzek (Warty, Czarki, Bożego Stoku oraz ich dopływów).

Powierzchnia ziemi i gleb

Teren gminy Poraj leży w obrębie kilku jednostek geomorfologicznych a zgodnie z regionalizacją według Kondrackiego (2001) znajduje się w granicach Progu Herbskiego (341.24), Obniżenia Górnej Warty (341.25) i Wyżyny Częstochowskiej (341.31).

Próg Herbski (341.24) tworzy ciąg wzniesień zbudowanych głównie z piaskowców środkowojurajskich przechodzących w zlepieńce. Na obszarze Gminy powierzchnia progu kulminuje na wysokości około 323 m n.p.m. (w rejonie Gęzyna). W kierunku północno-wschodnim wysokości względne osiągają do 280 m n.p.m. (Jastrząb). Powierzchnia progu jest rozczłonkowana na szereg garbów opadających ku dolinie Warty łagodnymi stokami, które przeważnie pozbawione są utworów plejstoceńskich. Jedynie ich podnóża są pokryte piaskami czwartorzędowymi o miąższości 3-5 metrów (Klimek, 1966).

Obniżenie Górnej Warty (341.25) ma formę subsekwentnej bruzdy o szerokości 4-8 km. W dnie doliny Warty występują również charakterystyczne terasy, które są odzwierciedleniem morfologicznej działalności rzeki. Na tym odcinku stwierdzono występowanie trzech poziomów terasowych. Najniżej znajduje się terasa I zalewowa, jest obecna po obu stronach rzeki, wznosi się średnio 1-1,5 m nad poziom rzeki, a jej szerokość wynosi do 400 m. Do czasów dzisiejszych zachowało się wiele starorzeczy na tym poziomie terasowym. Terasa II nadzalewowa rozciąga się niesymetrycznie po obu stronach rzeki. Na lewym brzegu wykształcona została w postaci długich, wąskich listew, natomiast po prawej stronie rzeki występują większe fragmenty tego poziomu terasowego. Średnio wznosi się 2-3 m nad poziom rzeki. Obie terasy (terasa I zalewowa i terasa II nadzalewowa) podczas spiętrzenia rzeki zostały zalane wodami rzeki. Terasa III wznosząca się 7-8 metrów nad poziomem rzeki występuje w sąsiedztwie zbiornika Poraj. Ten poziom terasowy zbudowany jest z osadów akumulacji fluwialnej pra-Warty, a jej zasięg ograniczony jest stromą skarpą. Jej szerokość maksymalnie osiąga 2 km i wznosi się łagodnie w kierunku wschodnim do kuesty górnójurajskiej. W strefie cofki zbiornika Poraj terasa III występuje także na zboczu lewym, lecz jest ona w tym miejscu fragmentaryczna i dodatkowo porożcinana dolinkami bocznych dopływów. Natomiast u podnóża kuesty opisywana terasa ma charakter terasy kemowej, naznaczonej odpływem wodnolodowcowym (Jaguś, Rzętała, 2000).

Obecnie znaczna część doliny Warty znajduje się pod wodą, bowiem w 1978 roku wybudowano zbiornik o powierzchni 5,04 km².

Wyżyna Częstochowska (341.31) swym zasięgiem obejmuje północno-wschodnią (rejon Żarki-Letnisko) część Gminy Poraj. Wyżyna zbudowana jest głównie z wapieni jurajskich (malm) zdenudowanych przez trzeciorzędowe procesy krasowe. Śladami denudacji krasowej są tworzące często fantazyjne kształty ostańce wapienne tzw. mogoty.

Gmina Poraj, jak również wszystkie przedmiotowe tereny, wchodzi w skład koszęcińskiego regionu glebowo - klimatycznego. Gleby są tu zróżnicowane pod względem stosunków wilgotnościowych, w części wyżynnej przeważają gleby okresowo suche, a w części równinnej gleby

o właściwym i nadmiernym uwilgotnieniu. Na wierzchołkach wzgórz wykształciły się płytkie rędziny, w miejscach gdzie skały wapienne pokryte są warstwą utworów piaszczysto - gliniastych zalegają gleby brunatne właściwe. Na ubogich piaskach rozwinęły się gleby bielcowe, na utworach akumulacji rzecznej pochodzących z holocenu wykształciły się żyzne gleby o charakterze mad. Na wierzchołkach wzgórz występują płytkie rędziny. Na terenach charakteryzujących się wysokim poziomem wód gruntowych wykształciły się gleby bagienne i torfowe. Około 80% wszystkich gleb zajmują kompleksy o najwyższej i średniej wartości dla produkcji rolnej i glebowej. Pozostały obszar pokrywają gleby wysokiej i średniej jakości. Gleby klas II - IVb stanowią około 60% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Największy powierzchniowo kompleks gleb najlepszych II - IIIb klas bonitacyjnych gruntów ornych występuje w południowej części.

Gleby występujące na terenie Gminy Poraj charakteryzują się podwyższoną kwasowością. Z dotychczasowych obserwacji wynika, że gleby zakwaszone występują lokalnie i mają charakter rozproszony. Nadmierne zakwaszenie wpływa na produktywność gleb, a przede wszystkim na pogorszenie jakości plonów. Badania jakości gleb na terenie Gminy Poraj były prowadzone przez Okręgową Stację Chemiczno - Rolniczą w Gliwicach w latach 2007-2011, podczas których zbadano odczyn gleb oraz potrzebę ich wapnowania. Zgodnie z badaniami jakości gleb wykazano, iż około 49% użytków rolnych charakteryzuje się odczynem bardzo kwaśnym i kwaśnym, a około 14% charakteryzowało się odczynem zasadowych. Potrzeby przeprowadzenia procesu wapnowania użytków rolnych aż w 41% były konieczne oraz potrzebne. Proces wapnowania jest zbędny w przypadku 41% użytków rolnych znajdujących się na terenie gminy.

Zasoby i użytkowanie kopalin

Na obszarze Gminy występują liczne surowce mineralne, pod powierzchnią osadów czwartorzędowych zalegają złoża ilów rudonośnych, na bazie których rozwinęło się górnictwo rud żelaza. W licznych kamieniołomach zlokalizowanych na terenie Gminy wydobywane są wapień. Poeksploatacyjne doły, które powstały w wyniku tej działalności mają wielkość nawet do kilku hektarów. Większość złóż ma charakter niekolizyjny, są możliwe do eksploatacji bez ograniczeń, nie kolidując z rozwojem rolnictwa na tych terenach. Jest jednak kilka złóż, które zlokalizowane są w strefie ochronnej Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”. Złoża te nazwane są złożami kolizyjnymi i przeznaczono je do eksploatacji ograniczonej. Do takich złóż zaliczamy między innymi złoża „Poraj”, złoża wapieni „Choroń” czy złoża piasków formierskich „Masłońskie”.

Dla obszaru gminy Poraj została przeprowadzona szczegółowa inwentaryzacja złóż surowców mineralnych, z uwzględnieniem elementów ochrony przyrody, wykonane przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Geologiczne.

Wody powierzchniowe

Gmina Poraj, w tym również tereny będące przedmiotem analizy w niniejszym opracowaniu, leżą w obrębie zlewni II rzędu rzeki Warty, prawobrzeżnego dopływu Odry. Wody powierzchniowe zajmują prawie 8 % powierzchni Gminy, z czego zasadniczą część stanowi zbiornik wodny „Poraj”

(5,04 km²). Powierzchnia pozostałych zbiorników wodnych (stawów hodowlanych) nie przekracza 0,1 km².

Największą rzeką przepływającą przez teren Gminy jest Warta. Długość koryta tej rzeki w granicach gminy wynosi około 20,5 km (wraz z 5 km długości zbiornikiem na Warcie). Większe dopływy Warty odwadniające teren Gminy to:

- **Złoty Potok** wraz z Bożym Stokiem płynące wzdłuż granicy z Gminą Kozięgłowy. W obrębie Gminy Poraj potoki mają długość około 4 km.
- **Potok Ordonówka** płynie z północnego wschodu i wpada do zbiornika „Poraj” w rejonie wsi Masłońskie. Potok ten w obrębie Gminy ma długość około 4 km.
- **Potok Czarka** stanowiący granicę z Gminą Kamienica Polska, o długości około 3,5 km.
- **Potok Czarka** o takiej samej nazwie jak poprzedni, odwadnia również południowo-wschodnią część Gminy Poraj (Żarki, Letniska). Jego długość nie przekracza 3 km.

Powstanie zbiornika wodnego na Warcie spowodowało szereg zmian w stosunkach wodnych. W otoczeniu zbiornika Poraj występują lokalne podtopienia terenu związane z podniesieniem się wód gruntowych. Odnosi się to w głównej mierze do terenów położonych w zagłębieniach depresyjnych w odniesieniu do rzędnej lustra wody w zbiorniku.

Warta wraz z dopływami bocznymi znalazła się w warunkach nowego, lokalnego poziomu bazy erozyjnej. Natomiast poniżej zapory czołowej koryto rzeki na długości 622 metrów zostało uregulowane. W związku z powstaniem zbiornika wykonano kosztowne zabiegi hydrotechniczne mające na celu przełożenie na długości 1000 m koryta Ordonówki. Potok ten jest prawym dopływem Warty, wypływa ze źródeł krasowych w okolicy Zaborza, a pierwotnie przepływał przez miejscowość Masłońskie. W związku z wybudowaniem zapory bocznej nr 2 na obrzeżu miejscowości Masłońskie, ujście Ordonówki do zbiornika obecnie znajduje się około 250 m na północ od tejże zapory.

Poza wymienionymi uprzednio potokami obszar Gminy jest odwadniany przez szereg rowów melioracyjnych, z których spływ ma charakter okresowy.

Wybudowanie zbiornika oraz jego dalsze funkcjonowanie wpłynęło na zmianę reżimu Warty w przekroju wodowskazowym Poraj, zlokalizowanym poniżej zapory, w porównaniu z okresem poprzedzającym spiętrzenie rzeki. Stwierdzono bowiem obniżenie przepływów maksymalnych, średnich i minimalnych. Obniżenie przepływów maksymalnych wynika z zatrzymywania w czaszy zbiornika fali wezbraniowej i jest bardzo pozytywnym procesem, charakteryzującym większość zbiorników zaporowych. Natomiast zmniejszenie przepływów minimalnych jest zjawiskiem odosobnionym i czyni zbiornik „Poraj” wyjątkowym obiektem w porównaniu z innymi tego typu obiektami, które zazwyczaj wpływają na podniesienie przepływów minimalnych. Według specjalistów z zakresu hydrologii sytuacja taka może wynikać z ujemnego bilansu wymiany podziemnej wód zbiornika, przejawiającej się postaci ucieczki wód limnicznych w warstwy skalne podścielające dno zbiornika. Często wynika to z obecności tzw. okien hydrogeologicznych w strefach uskoków, bądź może to mieć związek z prowadzoną wcześniej działalnością górniczą powodującą tworzenie lejów depresyjnych.

Wody podziemne

Według podziału Polski na regiony hydrogeologiczne B. Paczyńskiego (1995) omawiany obszar jest położony w obrębie regionu śląsko-krakowskiego (XII) w subregionie jurajskim (XII3) (Paczyński, 1985). W obrębie Gminy wyróżniono kilka pięter wodonośnych o zróżnicowanym rozprzestrzenieniu, parametrach hydrogeologicznych i znaczeniu użytkowym.

Obszar Gminy Poraj położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 325 o nazwie Częstochowa W oraz GZWP nr 327 o nazwie Lubliniec - Myszków. GZWP nr 325 występuje w utworach jury środkowej. Wodonośne utwory jury środkowej ciągną się od północno-zachodnich krańców województwa poprzez rejon Częstochowy aż po Zawiercie. W północnej części tworzy GZWP 325, w części południowej przechodzi w UPWP JI Poraj. Obszar GZWP nr 325 obejmuje powierzchnię 1156 km². Zbiornik ma charakter porowy, miejscami porowo-szczelinowy. Oszacowane zasoby wynoszą 120 tys. m³/d, moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 142 m³/d km². Obliczone zasoby odnawialne dla zbiornika na podstawie badań modelowych wynoszą 233 250 m³/d, co daje średni moduł zasobów odnawialnych w wysokości 200 m³/d km².

GZWP nr 327 o nazwie Lubliniec - Myszków obejmuje powierzchnię 1729 km². Przedział miąższościowy serii węglanowej wynosi od 60 do 160 m. Zbiornik ma charakter półzakryty (w rejonie Myszkowa w zdecydowanej większości zakryty jest nieprzepuszczalnym kompleksem ilów, ilowców i ilolupków górnotriasowych o miąższości (grubości) najmniej 7m, a często nawet 30m). Przeciętna głębokość studzien ujmujących te wody to około 135 m. Główną cechą zbiornika jest to, iż jest to największy w ramach triasu śląskiego zbiornik wód podziemnych. Poziomymi wodonośnymi są utwory wapienia muszlowego i retu zasilane bezpośrednio na wychodniach oraz poprzez sączenie z innych warstw, np. czwartorzędowych i jurajskich.

Główną warstwą wodonośną są tu piaski i piaszkowce warstw kościeliskich o miąższości 20 do 40 m i dobrych parametrach hydrogeologicznych. Miejscami w zalegających wyżej ilach wodonośnych występują nieciągłe i o zmiennej miąższości warstwy wodonośne tzw. międzyrudne o niewielkiej wartości użytkowej. Na znacznym obszarze warstwy kościeliskie mają kontakt hydrauliczny z niżej zalegającymi dolnojurajskimi piaskami warstw łysieckich górnych. Istotnym zagrożeniem opisywanych wód w rejonie wychodni są liczne punktowe ogniska zanieczyszczeń, zaś w rejonach, gdzie warstwa wodonośna pokryta jest ilami rudonośnymi pojawia się zagrożenie ze strony zatopionych kopalń rud żelaza. W wyniku ługowania związków chemicznych w wodach wypełniających wyrobiska kopalniane notuje się zwiększone stężenia siarczanów, żelaza i manganu. Pod względem hydrochemicznym wody te należą do prostych i naturalnych.

Ochrona wód podziemnych, jako głównego źródła zaopatrzenia ludności w wodę jest ważnym elementem oceny tendencji przeobrażeń środowiska przyrodniczego. W związku z tym wody te badane są z uwzględnieniem stopnia naturalnej izolacji, a zatem wrażliwości na wpływ zanieczyszczeń. Monitoring jakości wód podziemnych na poziomie krajowym prowadzony jest przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Monitoring jakości wód podziemnych na poziomie regionalnym prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Warunki klimatyczne

Obszar Gminy znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego - przejściowego. Zgodnie regionalizacją klimatyczną w/g W. Sokołowicza (1978) cały obszar gminy Poraj znajduje się w obrębie Regionu Śląsko – Małopolskiego. Ukształtowanie terenu (teren płaski z niewielkimi wzniesieniami) oraz położenie geograficzne (południowa część Polski) powodują na tym obszarze dużą zmienność i nieregularność stanów atmosfery. Stan ten spowodowany jest ścieraniem różnych mas powietrza nad tym terenem.

Średnia roczna temperatura dla Gminy wynosi 7,7°C, a roczna amplituda temperatury wynosi 9,7°C. Natomiast średnioroczna liczba stopniodni (dla temperatury wewnętrznej 200°C) wynosi 3.829. Roczna gęstość strumienia promieniowania słonecznego (dane dla stacji aktynometrycznej Chorzów) waha się w granicach 724-961 kWh/m².

Przez 72% dni w roku pogodę nad obszarem Gminy kształtują masy powietrza polarno - morskiego, w 21% polarno - kontynentalnego, 6% polarno - arktycznego i 1% zwrotnikowego. Statystyczny procentowy udział wiatrów z poszczególnych kierunków przedstawia się następująco: N-10,3%, NE-5,9%, E-9,1%, SE-9,1%, S-18,0%, SW-16,4%, W-20,5%, NW-9,9%, a cisze - 0,8%. Jak widać dominują wiatry z kierunków południowych i zachodnich łącznie - 64%. Takie ukształtowanie się rózny wiatrów powoduje duży napływ zanieczyszczeń z Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego oraz z Okręgu Krakowskiego.

Średnia prędkość wiatru wynosi 2-3 m/s. Dominującym układem barycznym w ciągu roku jest wyż baryczny (52% dni). Przez 31% dni w roku nad obszarem tym przemieszczają się fronty atmosferyczne, z których 14% to fronty chłodne.

Przewaga mas powietrza polarno - morskiego powoduje, że powietrze jest stosunkowo wilgotne dość chłodne. Czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 60 do 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego trwa 200-210 dni.

Średnioroczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się w granicach 650-750 mm w zależności od ukształtowania i pokrycia terenu. Maksymalne miesięczne sumy opadów przypadają na lipiec i sierpień, zaś minimalne na styczeń i luty.

Wilgotność względna powietrza wartość najwyższą (80-85%) osiąga zimą, a najniższą (70-78%) latem. Wysoki stopień wilgotności powietrza wpływa bezpośrednio na częste występowanie na tym obszarze mgieł. Według danych statystycznych średnia suma dni z występującą mgłą wynosi - 28,5 dnia.

Szata roślinna i świat zwierząt

Gmina Poraj zajmuje obszar o powierzchni 5 853 ha. Największą część obszaru Gminy stanowią tereny otwarte takie jak użytki rolne zajmujące ok. 2 674 ha, wśród których wskazać można między innymi grunty orne (ok. 1 748 ha), łąki (ok. 648 ha), pastwiska (230 ha) oraz sady (47 ha).

Zgodnie z materiałami archiwalnymi [1] w gminie Poraj poza gruntami ornymi znaczną część użytków rolnych pokrywają zbiorowiska roślinne o charakterze łąkowym (*Molinio-Arrhenatheretea*), na których dominują pospolite i rozpowszechnione na terenie kraju gatunki łąkowe takie jak na przykład wyczyniec łąkowy (*Alopecurus pratensis*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), tymotka łąkowa

(*Phleum pratense*), rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), a także koniczyna (*Trifolium sp.*), szczaw (*Rumex sp.*), babka lancetowata (*Plantago lanceolata*) i inne. W zależności od warunków gruntowo – wodnych wykształciły się tutaj łąki kośne i ziołorośla związane z siedliskami wilgotnymi (ze związku *Calthion*), a w miejscach bardziej suchych występują natomiast łąki owsicowe oraz pastwiska.

Lokalnie na otwartych, piaszczystych terenach otwartych wykształciły się także murawy psammoofilne z rzędu *Corynephorretalia* takie jak ubogie florystycznie murawy szczotlichowe (*Spergulo vernalis* – *Corynephorretum*) czy mezofile murawy należące do zespołu *Diantho - Armerietum elongatae*. Na murawach szczotlichowych występują między innymi szczotlicha siwa (*Corynephorus canescens*), sporek wiosenny (*Spergula vernalis*), rogownica pięciopręcikowa (*Cerastium semidecandrum*), piaskowiec macierzankowy (*Arenaria serpyllifolia*) i inne. Zespoły *Diantho - Armerietum elongatae* są najpospolitszym na terenie kraju typem dojrzałej murawy napiaskowej. W ich obrębie występują między innymi takie gatunki jak goździk kropkowany (*Dianthus deltooides*), zawciąg pospolity (*Armeria elongata*), rozchodnik ostry (*Serum acre*), rozchodnik wielki (*Serum maximum*), jasioniec piaskowy (*Jasione montana*), czy kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*).

W krajobrazie rolniczym gminy wyróżniają się śródpolne zakrzewienia i zarośla utworzone przez krzewy takie jak śliwa tarnina (*Prunus spinosa*), dzika róża (*Rosa canina*), dereń świdwa (*Cornus sanguinea*), głóg (*Crataegus sp.*) oraz jeżyny (*Rubus sp.*).

Ponadto do roślinności zielonej należą także gatunki porastające miejsca o charakterze ruderalnym, szczególnie w pobliżu istniejących dróg i zabudowań.

Na terenie gminy Poraj przeważają zbiorowiska leśne z dominacją sosny zwyczajnej sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*). Na glebach bielicowych (na znacznej powierzchni gminy) mają one charakter boru świeżego, w którym poza dominującą sosną występuje także brzoza brodawkowata (*Betula pendula*) i dąb szypułkowy (*Quercus robur*). W warstwie krzewów występują takie gatunki jak jarzębina (*Sorbus aucuparia*) czy kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), natomiast w runie dominuje śmiątek pogięty (*Deschampsia flexuosa*), a także borówka czernica (*Vaccinium myrtillus*). W miejscach bardziej suchych występuje bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum*), charakteryzujący się niższym i rozrzedzonym drzewostanem oraz zwartą warstwą przyziemną utworzoną przez porosty z rodzaju chrobotek (*Cladonia sp.*). Podszyt i runo są tu słabo rozwinięte.

Fauna występująca na terenach objętym opracowaniem to gatunki związane z danym typem siedliska. Tereny otwarte stanowią potencjalne siedlisko między innymi dla takich ssaków jak lis (*Vulpes vulpes*), zając (*Lepus europaeus*), kret (*Talpa europaea*) oraz gryznie. Na polach pojawiają się także sarny (*Capreolus capreolus*). Do ptaków związanych z tego typu siedliskami występującymi na terenie gminy należą kuropatwy (*Perdix perdix*), a także skowronek polny (*Alauda arvensis*) czy czajka (*Vanellus vanellus*). Na terenach otwartych miejsce do żerowania znajdują m.in. pustułki (*Falco tinnunculus*), gawrony (*Corvus frugilegus*). Pola w gminie Poraj są także odwiedzane przez bociany białe (*Ciconia ciconia*).

Siedliska leśne są potencjalnym miejscem występowania dzika (*Sus scrofa*) czy jelenia (*Cervus elaphus*), kuny (*Martes sp.*), a także mniejsze ssaki takie jak owadożerne i gryznie. Na terenach leśnych gminy Poraj spotkać można takie ptaki jak kowalik (*Sitta europaea*), sikory (*Parus sp.*), gil

(*Pyrrhula pyrrhula*), ruzdzik (*Erithacus rubecula*), sójka (*Garrulus glandarius*), kruk (*Corvus corax*), myszołów (*Buteo buteo*), jastrząb (*Accipiter gentilis*), a także puszczyk (*Strix aluco*), dzięcioły i inne. .

Formy ochrony przyrody

W obrębie Gminy Poraj ochronie podlegają tereny obejmujące północno – wschodni fragment gminy znajdujące się zasięgu strefy ochronnej (otuliny) Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, wchodzącego w skład „Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego” jako obszaru objętego ochroną wyznaczonego na mocy Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami).

Dodatkowo ochronie prawnej podlegają dwa użytki ekologiczne („Mokradła I” oraz „Mokradła II”) oraz pomnik przyrody („Aleja drzew w Choroni”) zlokalizowanego w granicach administracyjnych gminy.

W obrębie gminy występują liczne tereny kwalifikujące się do objęcia odpowiednimi formami ochrony w celu utrzymania wysokich walorów biotycznych środowiska. Postuluje się utworzyć następujące obszary ochrony prawnej :

- utworzenie Obszaru chronionego krajobrazu " Rozlewiska Warty", którego celem ochrony ma być awifauna tego terenu. Rozlewiska rzeczne w rejonie ujścia Warty do Zalewu Porajskiego z roślinnością zapewniającą bytowanie i warunki rozrodu wielu gatunkom fauny,
- utworzenie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Choroń” w celu ochrony krajobrazu oraz zachowania aktualnej kompozycji zbiorowisk roślinnych. Krajobraz jurajski, z płacami muraw kserotermicznych i zarośli mezofilnych i termofilnych, charakteryzujących się udziałem gatunków rzadkich i zagrożonych,
- utworzenie użytku ekologicznego „Bagno w Kukowie” w celu ochrony siedlisk bagiennych oraz zachowania aktualnego stanu gatunkowego. Teren bagienno-błotny w obniżeniu terenu w pobliżu północno-zachodniego brzegu Zbiornika Porajskiego,
- utworzenie użytku ekologicznego „Rozlewisko Czarki” w celu ochrony siedlisk bagiennych oraz zachowania aktualnego stanu gatunkowego. Płaty roślinności torfowiskowej w kompleksie ze zbiorowiskami roślin wodnych w rozlewiskach Czarki,
- utworzenie użytku ekologicznego „Stawy w rejonie Ordonki” w celu ochrony siedlisk bagiennych oraz zachowania aktualnego stanu gatunkowego. Płaty roślinności torfowiskowej w kompleksie ze zbiorowiskami roślin wodnych w rozlewiskach Ordonki.

5.2. Odporność środowiska na degradację oraz zdolność do samoregeneracji

Wskaźnikiem odporności środowiska na degradację jest jego możliwość do regeneracji. Natomiast zdolność środowiska do regeneracji określona jest długością zmian zachodzących w środowisku, tzn. czasem, jaki upłynął od zaprzestania degradacji środowiska do momentu powrotu do stanu, jaki miał miejsce przed rozpoczęciem oddziaływania na środowisko.

Charakteryzując odporność środowiska na degradację w granicach analizowanego terenu należy uwzględnić przede wszystkim dwa oddziaływania, które mają już miejsce i które ocenione

zostały na etapie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy.

Pierwszy to zmiany w środowisku związane są z postępującą urbanizacją terenów. W tym przypadku zmianie ulegają dominujące ekosystemy leśne, łąkowe czy użytki rolne na rzecz powierzchni szczelnych (drogi dojazdowe, place) oraz budynków kubaturowych. Zmniejszeniu ulega różnorodność gatunkowa rodzimej flory i fauny. Na terenach zabudowy następuje wypieranie obecnie występujących gatunków roślin przez gatunki obce siedlisko. Terenem szczególnie narażonym na degradację są lokalne korytarze ekologiczne o przebiegu południkowym i równoleżnikowym.

Zabudowane tereny, oprócz faktu iż ograniczają tereny biologicznie czynne są jeszcze źródłem emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz zwiększeniu ilości odpadów związanej ze wzrostem ilości mieszkańców, także sezonowych.

Zmienia się jakość powietrza atmosferycznego tj. pogarszają się warunki aerosanitarnie na terenach zabudowanych – głównie ze względu na niską emisję oraz emisję spalin wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych – zjawisko to pogłębia się wraz z zagęszczeniem zabudowy i wzrostem natężenia ruchu. Ze względu na położenie wszystkich analizowanych terenów w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich (GOP, m. Częstochowa), problem tzw. „niskiej emisji” w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej i znaczne natężenie ruchu, zanieczyszczenie powietrza w obrębie terenu jest znaczne.

Na stan i jakość środowiska przyrodniczego analizowanych terenów wpływa również hałas pochodzący głównie ze wzmożonego ruchu komunikacyjnego oraz hałas bytowy napływający z terenów przyległych.

Wszelkie zmiany w środowisku przyrodniczym związane są z istniejącą działalnością człowieka i ustają po jej zakończeniu. Możliwa jest, więc regeneracja środowiska a zdolnością do regeneracji jest tu okres jaki jest potrzebny do powrotu środowiska do stanu pierwotnego.

Minimalizacja tych wpływów na terenach objętych opracowaniem może nastąpić właśnie poprzez wprowadzenie zaproponowanych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego oraz zagospodarowania zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konsekwentne egzekwowanie tych postanowień.

5.3. Główne zagrożenia środowiska obszaru objętego zmianami planu

Ze względu na fakt, iż zmianie podlegają jedynie zapisy planu zmiana ta nie stanowi zagrożenia środowiska przyrodniczego w granicach analizowanego obszaru gminy. Wszystkie formy zagospodarowania przyjęte zapisami obowiązującego planu zostały zachowane w dotychczasowej formie i nie podlegają ocenie w niniejszym opracowaniu.

5.4. Obszary problemowe

Wprowadzane korekty w części tekstowej planu są wynikiem ustaleń zgodnych z akceptowanymi celami rozwoju i kierunkami polityki przestrzennej Gminy Poraj i nie będą źródłem konfliktów zagospodarowania.

5.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji m.p.z.p.

Poprzez brak realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania.

Na podstawie ogólnych tendencji występujących w gminie przypuszczać można, że brak realizacji zmiany planu nie wpłynie znacząco na stan środowiska przyrodniczego analizowanego obszaru. Utrzymane zostaną dotychczasowe kierunki i tendencje zagospodarowania nie zawsze zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

6. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Przedmiotowy teren to obszar całej gminy Poraj odznaczający się wyraźnym stopniem antropogenizacji środowiska przyrodniczego (wprowadzanie nowych terenów zabudowanych, likwidacja terenów zieleni nieurządzonej, zanieczyszczenie ściekami wód powierzchniowych i podziemnych, zaśmiecanie, hałas, zanieczyszczenie powietrza itd.).

Wprowadzane w planie zmiany obejmują jedynie korektę i doprecyzowanie zapisów obowiązującego m.p.z.p. do realnych potrzeb inwestycyjnych gminy i nie narusza ustaleń zawartych w ogólnej koncepcji zagospodarowania przestrzennego gminy, nie będzie zatem źródłem znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

7.1. Formy ochrony prawnej

7.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w Ustawie o lasach [1.2.3].

Wszystkie lasy na terenie gminy Poraj zostały zakwalifikowane do lasów ochronnych ogólnego przeznaczenia. Znajdują się one w II strefie uszkodzeń przemysłowych.

Plan przedstawiony do oceny utrzymuje dotychczasowe zapisy obowiązującego m.p.z.p. w zakresie obejmującym m.in.:

- Wprowadzenie minimalnego udział procentowej powierzchni biologicznie czynnej - 85% powierzchni działki,
- ochronę i pielęgnację istniejących zasobów leśnych oraz zagospodarowanie lasów i prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzania lasu,
- wprowadzanie zalesień zgodnie z warunkami siedliskowymi,
- uwzględnianie wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- uwzględnianie wymagań zagospodarowania stref technicznych infrastruktury technicznej, w tym linii napowietrznych wysokiego napięcia,

- kształtowanie zwartych ścian lasu.

7.1.2. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo wodne [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają zasoby wód podziemnych GZWP nr 327 Lubliniec – Myszków zalegający w podłożu całej gminy Poraj.

Plan przedstawiony do oceny utrzymuje obowiązujące przepisy dotyczące m.in. realizacji rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej uwzględniającej usytuowania obszaru objętego *Planem* w zasięgu obszaru najwyższej ochrony wód podziemnych (ONO) oraz występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): jurajskiego nr 325 i triasowego nr 328 oraz z uwzględnieniem, po jej ustanowieniu, strefy ochrony sanitarnej zbiornika „Poraj” z której będą wynikać ograniczenia użytkowania i zagospodarowania gruntów i wody.

Na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat ($Q_{1\%}$) plan utrzymuje obowiązujące zakazy i dopuszczenia, w tym zakaz wykonywania na obszarze zagrożonym powodzią jakichkolwiek urządzeń wodnych, w szczególności wznoszenia obiektów budowlanych oraz zmianę ukształtowania terenu, składowania/magazynowania materiałów i wykonywania innych robót mogących utrudnić ochronę przed powodzią,

W strefie bezpośredniego zagrożenia powodziowego oraz w obszarach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, dopuszcza się realizację obiektów budowlanych, gdy pozwalają na to geotechniczne warunki rozmieszczenia, posadowienia i rozwiązań konstrukcyjno-technicznych dla tych obiektów,

Tereny położone w sąsiedztwie dolin cieków wodnych oraz trwałych użytków zielonych towarzyszących tym ciekom winny być zagospodarowane w sposób uwzględniający zagrożenia powodziowe i zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych.

7.1.3. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy Prawo ochrony środowiska [1.2.1] oraz ustawy o ochronie przyrody [1.2.2].

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

Ustawa o Ochronie Przyrody wprowadziła ochronę gatunkową w celu zabezpieczenia „dziko występujących roślin lub zwierząt oraz ich siedlisk, a w szczególności gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych

ochroną na podstawie umów międzynarodowych, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.”

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową zabrania się:

- 1) pozyskiwania, umyślnego niszczenia lub uszkodzenia roślin,
- 2) umyślnego niszczenia ich siedlisk,
- 3) zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania, przetwarzania roślin oraz ich części,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej, gleby w pobliżu stanowisk roślin chronionych,
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, darowizny,
- 6) wwożenia i wywożenia poza granicę państwa żywych, martwych, przetworzonych, spreparowanych w całości albo ich części oraz produktów pochodnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także **tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy** oraz ich zbiorowiska nie będące lasem. W Ustawie o ochronie przyrody nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nie szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

W ocenianym planie obowiązuje niezmiennie ochrona istniejących drzewostanów, w tym drzewostanów leśnych, posiadających status lasów ochronnych, utrzymanie otwartych terenów rolnych bez prawa zabudowy rolniczej.

Plan wskazuje również na potrzebę ochrony obszarów posiadających wartość przyrodniczą, tj. nieużytkowanych rolniczo dolinek, zadrzewień śródpolnych, obszarów podmokłych oraz innych terenów stanowiących pozostałości ekosystemów, istotnych dla zachowania bioróżnorodności.

Utrzymana została ochrona wszystkich obszarów i obiektów, poddanych pod ochronę na podstawie ustawy o ochronie przyrody znajdujących się na terenie gminy Poraj.

7.1.4. Walory krajobrazowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.2]

Cały obszar gminy Poraj posiada ponadprzeciętne walory przyrodnicze i stanowi wiążący element w unikatowych pod względem przyrodniczym krainach geograficznych Polski.

Przez teren gminy Poraj przebiegają również naturalne korytarze i ciągi ekologiczne łączące teren gminy z sąsiednimi obszarami.

Do takich połączeń należą m.in.:

- Rzeka Warta z jej doliną
- Zalew Poraj jako miejsce gniazdowania, żerowania i czasowego lub stałego pobytu ptaków
- Kompleksy terenów otwartych, w większości użytkowanych rolniczo, bądź odłogowanych, jako miejsca wielokierunkowej migracji zwierząt i roślin.

Wprowadzane w planie zmiany nie przyczynią się do pogorszenia walorów krajobrazowych obszaru objętego analizą.

7.1.5. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.9].

W zmianie planu utrzymane zostały istniejące zagospodarowania na terenie gminy oraz obowiązujące dla nich szczegółowe zapisy dotyczące ochrony akustycznej obszarów.

Wprowadzane zmiany w planie nie wpłyną zatem na zmiany klimatu akustycznego w granicach gminy.

7.1.6. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.4].

Wprowadzane zmiany nie obejmują zmiany przeznaczenia gruntów a jedynie korektę i doprecyzowanie ogólnych zapisów w planie.

7.1.7. Kopaliny

Złoża kopalin podlegają ochronie z ustawy prawo ochrony środowiska [1.2.1, 1.2.8].

Na obszarach udokumentowanych złóż surowców mineralnych: wapieni „Choroń” oraz piasków kwarcowych, formierskich i budowlanych „Masłońskie” utrzymany został zapisami planu obowiązujący zakaz zabudowy nie związanej z wykorzystaniem tych terenów.

Na terenie objętym planem nie występują obszary i tereny górnicze czynnych kopalń.

7.1.8. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

Obszarami wartościowymi punktu widzenia przyrodniczego w granicach przedmiotowych terenów są wszystkie tereny zielone (tereny leśne, tereny zadrzewione, zadrzewienia śródpolne, tereny trwałych użytków zielonych i otwarte tereny rolne). Stanowią one cenny element krajobrazu przyrodniczo – kulturowego gminy Poraj.

W granicach całej gminy występują tego typu obszary ale ze względu na fakt, iż część z nich objęta jest już ochrona (obszary leśne stanowią fragment większych kompleksów wchodzących w skład ochronnego pasa GOP), są one stosunkowo niewielkie powierzchniowo i najczęściej graniczą z terenami zabudowanymi bądź ciągami komunikacyjnymi objęcie ich ochroną mija się z celem.

Ponadto plan przedstawiony do oceny nie wprowadza nowych terenów cennych z przyrodniczego punktu widzenia, które należałoby objąć ochroną prawną.

8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”(do 2033 r.) -w toku prac
4. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
5. Dokument Rządowy Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016

oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w w/w dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie

- odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizacji na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migracje fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
  - powszechne i wzajemne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
  - promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekoroelnictwo, ekosadownictwo),
  - zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
  - ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
  - ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
  - zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
  - ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
  - priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
  - ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,

- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa z uwzględnieniem perspektywy na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2012 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,
- biotechnologii i organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
- materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki,
- wykorzystania energii odnawialnej,
- kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią,
- jakości wód, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami, chemikalia w środowisku, oddziaływania hałasu, oddziaływania pól elektromagnetycznych, poważnych awarii przemysłowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to: m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidację zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizację i modernizację gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Dla odzwierciedlenia wyżej wymienionych celów w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj przedstawionej do oceny utrzymano ogólne zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego omówione szczegółowo w zapisach obowiązującego m.p.z.p.

9. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

W granicach gminy Poraj, jak również w obrębie terenów objętych opracowaniem nie występują obszary chronione Natura 2000. Najbliżej położonymi obszarami Natura 2000 są: Ostoja Złotopotocka (PLH 240020), Ostoja Olsztyńsko – Mirowska (PLH 240015) oraz obszar Natura 2000 Poczesna koło Częstochowy (PLH 240030). Odległości w/w obszarów względem granic gminy Poraj a także charakter zmian w przedstawionym do oceny planie (korekty tekstu planu) wykluczają wpływy na obszary chronione w sieci Natura 2000.

Ponadto północno – wschodnia i wschodnia część gminy znajduje się w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, wchodzącego w skład „Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego” ustanowionego na mocy Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami).

9.1. Oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane na środowisko rozwiązań zmiany planu

Realizacja zagospodarowań przyjętych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego a utrzymanych w przedstawionej do oceny zmianie planu będzie źródłem oddziaływań na środowisko przyrodnicze tego terenu.

Jednakże przedmiotem oceny niniejszej prognozy jest korekta i uszczegółowienie zapisów zawartych w tekście obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie naruszających zasady zrównoważonego rozwoju ekonomicznego i przyrodniczego.

Tego typu zmiany mają na celu dostosowanie zagospodarowania oraz zasad jego realizacji w uwzględnieniu ochrony środowiska przyrodniczego, walorów krajobrazowych i ochrony zabytków do realnych potrzeb inwestycyjnych. Nie będzie ona oddziaływała na obecny stan środowiska przyrodniczego analizowanego obszaru.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Realizacja analizowanego dokumentu nie będzie miała żadnego wpływu na tereny i obiekty objęte jakimikolwiek formami ochrony w szczególności na obszary Natura 2000 (wszystkie obszary chronione natura 2000 położone są poza granicami gminy Poraj).

Analiza przyjętych zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach. Ponadto wprowadzane zmiany w planie nie wpłyną na stan środowiska przyrodniczego obszaru a jedynie pozwolą dostosować zagospodarowanie

terenu do aktualnych potrzeb inwestycyjnych, które zostały przyjęte w obowiązującym planie a utrzymane w projekcie zmiany przedstawionym do oceny. Tego typu działania przyczynią się do realizacji przyjętych rozwiązań planistycznych zgodnie z zasadą racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, utrzymania równowagi przyrodniczej i ochrony walorów krajobrazowych **ze szczególnym uwzględnieniem doliny rzeki Warty wraz ze zbiornikiem wodnym w Poraju**, które stanowią najcenniejszy przyrodniczo obszar na terenie gminy.

11. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w Studium

Ze względu na fakt, iż zmianie podlegają jedynie częściowo zapisy planu i utrzymane zostają przyjęte w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy, zmiany te nie będą źródłem negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze, a ich realizacja przyczyni się do prawidłowego zrównoważonego rozwoju gminy. Nie przewiduje się zatem wprowadzania rozwiązań alternatywnych.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Poraj.

Obszar opracowania obejmuje całą gminę Poraj w jej granicach administracyjnych. Nie wprowadza on jednakże zmian przestrzennych a jedynie korektę i uszczegółowienie ogólnych zapisów w tekście związanych z prawidłowym funkcjonowaniem gospodarki przestrzennej na terenie gminy. Tego typu zabieg ma na celu umożliwienie działań inwestycyjnych zgodnych z przyjętymi przez Gminę założeniami planistycznymi oraz kierujący się zasadą racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody, utrzymania równowagi przyrodniczej i ochrony walorów krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem doliny rzeki Warty wraz ze zbiornikiem wodnym w Poraju.

Wprowadzone zmiany nie będą źródłem negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodniczego obszaru, stanowiły będą jedynie dostosowanie istniejącego przeznaczenia terenu oraz ogólnych i szczegółowych zasad jego wprowadzania do realnych potrzeb inwestycyjnych oraz przepisów z zakresu ochrony przyrody i środowiska naturalnego.

Mając na względzie antropogeniczny charakter obszaru oraz lokalizację analizowanego terenu w sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych ewentualne oddziaływania związane z realizacją zmian zapisów planu nie będą miały wpływu na tereny przyległe i nie będą stanowiły uciążliwości zarówno w granicach obszaru planu jak i poza nimi.

Ze względu na fakt, iż utrzymane zostało dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne oraz większość zapisów wskazanych w obowiązującym planie analiza uwarunkowań ekofizjograficznych nie wykazała konfliktów zagospodarowania. Nie przewiduje się również wprowadzania rozwiązań alternatywnych ze względu na fakt, iż analizowana zmiana nie będzie miała wpływu na środowisko przyrodnicze obszaru opracowania.

Biorąc pod uwagę fakt, iż całkowite wyeliminowanie wpływu wprowadzanych w planie zmian na środowisko jest niemożliwe można stwierdzić, iż dotrzymując ustaleń zawartych w planie wraz z

uwzględnieniem obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska oraz realizacja założeń projektowych nie wpłynie negatywnie na stan środowiska w omawianym obszarze.